

NGHỊ LUẬN VỀ MỘT ĐOẠN THƠ, BÀI THƠ

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

- Hiểu rõ thế nào là bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ.
- Nắm vững các yêu cầu đối với một bài nghị luận về đoạn thơ, bài thơ để có cơ sở tiếp thu, rèn luyện tốt về kiểu bài này ở các tiết tiếp theo.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LUU Ý

1. Muốn làm tốt bài nghị luận về đoạn thơ, bài thơ, cần có năng lực cảm thụ văn chương, đồng thời phải nắm vững, thành thục phương pháp làm một bài nghị luận. Trong quá trình hướng dẫn HS tìm hiểu thế nào là bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ, GV cần chú ý nhắc nhở, rèn luyện cho HS điều ấy.

2. Bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ cần gắn với sự cảm thụ, bình giảng, chỉ ra và nhận xét, đánh giá cái hay, cái đẹp cụ thể của tác phẩm (về nội dung cảm xúc, về ngôn từ, hình ảnh, giọng điệu,...). Vì thế, GV cần rèn luyện cho HS biết kết hợp hài hoà giữa nêu nhận định, ý kiến (luận điểm) khái quát và sự phân tích, thẩm bình cụ thể.

82

d) Nhận xét về cách diễn đạt của bài văn :

Người viết đã trình bày những cảm nghĩ, đánh giá của mình bằng thái độ tin yêu, bằng tình cảm thiết tha, trùm mền. Lời văn toát lên những rung động trước sự đặc sắc của hình ảnh, giọng điệu thơ, sự đồng cảm với nhà thơ Thanh Hải.

Hoạt động 3. Yêu cầu HS đọc kĩ và cung cấp phần *Ghi nhớ* trong SGK để giúp các em hiểu rõ thế nào là bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ, các yêu cầu đối với văn bản này.

Hoạt động 4. Hướng dẫn HS luyện tập.

GV có thể gợi ý để yêu cầu HS tìm ra các luận điểm khác nữa khi trình bày cảm nghĩ về bài *Mùa xuân nho nhỏ* (ngoài các luận điểm về hình ảnh mùa xuân). Muốn làm được điều này, các em cần nắm vững yêu cầu của bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ và đọc kĩ lại bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ*. Chẳng hạn có thể nêu luận điểm về kết cấu, về giọng điệu trữ tình hay về ước mong hoà nhập, cống hiến của nhà thơ.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1. Giới thiệu bài.

GV giới thiệu nội dung, yêu cầu cơ bản của tiết học : Hiểu thế nào là bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ và xác định các yêu cầu của kiểu bài này.

Hoạt động 2. Hướng dẫn HS đọc văn bản và trả lời câu hỏi trong SGK để hiểu thế nào là bài nghị luận về một đoạn thơ, bài thơ.

Bước 1. GV yêu cầu HS đọc kĩ văn bản trong SGK.

Bước 2. Hướng dẫn trả lời các câu hỏi tìm hiểu văn bản trong SGK.

a) Vấn đề nghị luận của văn bản : Hình ảnh mùa xuân và tình cảm thiết tha của Thanh Hải trong bài thơ *Mùa xuân nho nhỏ*.

b) Những luận điểm về hình ảnh mùa xuân trong bài thơ được bài viết nêu lên :

– Hình ảnh mùa xuân trong bài thơ của Thanh Hải mang nhiều tầng ý nghĩa. Trong đó, hình ảnh nào cũng thật gợi cảm, thật đáng yêu.

– Hình ảnh mùa xuân rạo rực của thiên nhiên, đất nước trong cảm xúc thiết tha, trìu mến của nhà thơ.

– Hình ảnh mùa xuân nho nhỏ thể hiện khát vọng hoà nhập, dâng hiến được nối kết tự nhiên với hình ảnh mùa xuân thiên nhiên, đất nước ở trước.

Để chứng minh cho các luận điểm, người viết đã chọn giảng, bình các câu thơ, hình ảnh đặc sắc, đã phân tích giọng điệu trữ tình, kết cấu của bài thơ.

c) Xác định các phần Mở bài, Thân bài, Kết bài của văn bản, nhận xét về bố cục của văn bản :

Văn bản tuy ngắn nhưng được bố cục chặt chẽ, có đầy đủ các phần thông thường của một bài nghị luận.

– *Mở bài* : từ đầu đến "đáng trân trọng".

– *Thân bài* : từ "Hình ảnh mùa xuân..." đến "chính là sự lấy lại các hình ảnh ấy của mùa xuân". Đây là phần trình bày sự cảm nhận, đánh giá cụ thể những đặc sắc nổi bật về nội dung, nghệ thuật của bài thơ, là sự triển khai các luận điểm.

– *Kết bài* : phần còn lại.

Giữa các phần của văn bản có sự liên kết tự nhiên về ý và về diễn đạt.